

EXPUNEREA DE MOTIVE

pentru completarea art. 192 din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului

1. DESCRIEREA SITUAȚIEI ACTUALE

Conform legislației în vigoare, am identificat o reglementare profund discriminatorie, care dezavantajează tinerii de până la 26 de ani ce urmează o formă de învățământ prevăzută de lege sau au un loc de muncă, dar care erau ieșiți din sistemul de protecție specială (orfelinate/plasament) la data modificării Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului.

Concret, începând cu luna octombrie 2023, când a intrat în vigoare legea pentru modificarea Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, tinerii care au beneficiat de o măsură de protecție specială stabilită în condițiile legii și care fac dovada că urmează o formă de învățământ prevăzută de lege sau au un loc de muncă pot opta pentru continuarea măsurii de protecție specială (...) sau pentru primirea unei indemnizații lunare în valoare de 4,8 ISR, până la împlinirea vârstei de 26 de ani. Opțiunea poate fi exprimată o singură dată, indiferent de momentul ieșirii din sistemul de protecție specială.

Însă, în această situație, constatăm că au fost în totalitate excluși de la acordarea acestor drepturi și beneficii tinerii cu vârste între 18 și 26 de ani care întrunesc condițiile privind continuarea studiilor sau care au un loc de muncă, dar care erau deja ieșiți din sistemul de protecție (orfelinate/plasament) la data la care legislația a fost modificată.

Din aceste motive, au existat o serie de sesizări din partea acestor tineri nedreptățiți, prin care se solicită corectarea acestei erori legislative. Solicitarea se bazează, printre altele, pe principiile fundamentale care stau la baza acestor drepturi: respectarea drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului, prevenirea și combaterea discriminării, egalitatea de tratament, integrarea și incluziunea socială a copiilor și tinerilor din sistemul de protecție, cu drepturi și obligații egale cu ale tuturor celorlalți membri ai societății, cu respectarea nevoilor specifice ale acestora.

În realitate, la nivelul anului 2023, când a fost adoptată legea pentru modificarea Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, a fost creat cadrul legal pentru acordarea acestor drepturi și beneficii doar pentru tinerii care ies din sistemul de protecție începând cu data intrării în vigoare a legii.

Cu certitudine, aceste beneficii, drepturi și facilități sunt extrem de binevenite, dar, în opinia noastră, ar trebui extinse prin aplicarea cu prioritate pentru toți tinerii care nu au împlinit încă vârsta de 26 de ani și întrunesc condițiile privind continuarea studiilor sau angajarea, chiar

dacă au ieșit deja din sistemul de protecție, având în vedere dificultățile și greutățile cu care această categorie de persoane se confruntă.

Având în vedere că tinerii care ies din sistemul de plasament au mare nevoie de ajutor și sprijin din partea statului român pentru a se putea orienta în găsirea unui drum în viață, considerăm că indemnizația, care are scopul de a asigura o viață independentă tinerilor care optează pentru încetarea măsurii de protecție specială, trebuie acordată tuturor tinerilor, fără discriminare. Drept pentru care, considerăm imperios necesar să completăm actualul cadru legal, astfel încât să le oferim tuturor tinerilor până la vârsta de 26 de ani acces la aceste drepturi, beneficii și indemnizații.

Față de cele expuse mai sus, propunem Parlamentului României spre dezbatere și adoptare inițiativa legislativă privind modificarea și completarea Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului.

2. SCOPUL URMĂRIT PRIN PREZENTUL PROIECT DE LEGE

Prin prezenta inițiativă, se urmărește completarea actualului cadru legal, astfel încât tinerii/orfanii care ies din plasament și care urmează o formă de învățământ sau sunt încadrați în muncă până la 26 de ani să beneficieze de aceste indemnizații acordate în temeiul art. 129 din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, fără discriminare.

În acest moment, pot opta pentru continuarea măsurii de protecție specială (...) sau pentru primirea unei indemnizații lunare în valoare de 4,8 ISR, până la împlinirea vârstei de 26 de ani, doar tinerii care au împlinit vârsta de 18 ani și ies din plasament, începând cu luna octombrie 2023, când a intrat în vigoare legea pentru modificarea Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului.

Însă, avem convingerea că toți tinerii instituționalizați, toți orfanii care împlinesc vârsta de 18 ani și doresc să-și continue studiile sau să se angajeze au nevoie de acest sprijin din partea statului român până la vârsta de 26 de ani, în egală măsură.

Scopul este să eliminăm lacuna legislativă actuală, care constă în lipsa acordării acestor indemnizații tuturor orfanilor care întrunesc condițiile privind studiile sau încadrarea în muncă la ieșirea din sistemul instituționalizat, precum și să respectăm drepturile garantate de Constituție, respectiv că cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări, iar dreptul la ocrotirea sănătății este garantat.

Cu atât mai mult cu cât, potrivit Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, autoritățile publice responsabile de protecția copilului sunt obligate să respecte, să promoveze și să garanteze drepturile copilului stabilite prin Constituție și lege, în conformitate cu prevederile Convenției Organizației Națiunilor Unite cu privire la drepturile copilului, ratificată prin Legea nr. 18/1990, republicată, cu modificările ulterioare, și ale celorlalte acte internaționale în materie la care România este parte.

De asemenea, principiul interesului superior al copilului va prevala în toate demersurile și deciziile care privesc copiii, întreprinse de autoritățile publice și de furnizorii privați acreditați, precum și în cauzele soluționate de instanțele judecătorești.

În consecință, modificarea legislativă este absolut necesară în acest moment, cu scopul de a elimina practica incorectă a acordării indemnizațiilor, care exclude, fără un fundament real, tinerii orfani care nu au împlinit vârsta de 26 de ani, dar care continuă o formă de învățământ sau muncesc, de la posibilitatea primirii indemnizațiilor la care facem referire.

Cu atât mai mult cu cât, în situația descrisă, tratamentul diferit aplicat în prezent nu are nicio justificare rezonabilă. Inechitatea există, drept pentru care considerăm că trebuie creat un echilibru prin acordarea acestor beneficii/indemnizații tuturor tinerilor care au ieșit sau vor ieși din plasament, până la vârsta de 26 de ani.

3. EFECTELE PROIECTULUI DE ACT NORMATIV ASUPRA LEGISLAȚIEI ÎN VIGOARE

Ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ, următorul act normativ va fi modificat și completat:

- Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 159 din 5 martie 2014, cu modificările și completările ulterioare.

Față de cele expuse, solicităm dezbaterea și adoptarea prezentei propuneri legislative.

Inițiatori,

Senator Claudiu Mureșan

GRUP PARLAMENTAR PSD